

SAOPŠTENJE ZA JAVNOST

ZAVRŠEN POSTUPAK AUKCIJE SPEKTRA

Agencija za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost, na osnovu Zakona o elektronskim komunikacijama na sjednici Savjeta od 05. 05. 2016. godine donijela je Odluku o pokretanju postupka javnog nadmetanja za dodjelu odobrenja za korišćenje radio-frekvencija iz opsega 800 MHz, 900 MHz, 1800 MHz, 2 GHz i 2,6 GHz za realizaciju javnih mobilnih elektronskih komunikacionih mreža.

Odlukom je bilo propisano da se javno nadmetanje sprovodi metodom aukcije spektra u formatu koji odgovara standardnoj aukciji CCA tipa (*Combinatorial "Clock" Auction*), te da se aukcijski proces odvija u dva stepena: osnovni stepen, u kome se određuje koliko frekvencijski generičkih blokova neke kategorije se dodjeljuje svakom pobjedniku aukcije, i stepen dodjele, u kome se određuje koji konkretni frekvencijski blokovi se u svakom opsegu dodjeljuju svakom pobjedniku aukcije. Takođe je bilo utvrđeno da je osnovni stepen aukcije podijeljen u dvije faze koje se sprovode u identičnom formatu: nadmetanje za rezervisani spektar (faza pre-aukcije) i nadmetanje za nerezervisani spektar (faza glavne aukcije). Nadmetanje u obje faze osnovnog stepena aukcije je podrazumijevalo jednu ili više primarnih rundi nadmetanja u "clock" formatu i jednu dodatnu rundu nadmetanja putem zatvorenih ponuda. Stepen dodjele se sastojao od četiri runde putem zatvorenih ponuda, za svaki opseg po jedna i za određeni period važenja odobrenja.

Od početka priprema za realizaciju aukcije spektra, koja se po prvi put organizovala u Crnoj Gori, uzimajući u obzir karakteristike i trenutno stanje na tržištu javnih elektronskih komunikacionih mreža i usluga u Crnoj Gori, Agencija je u odnosu na predstojeći postupak dodjele spektra postavila sljedeće ciljeve:

- očuvanje/unapređenje konkurencije na tržištu elektronskih komunikacionih usluga u Crnoj Gori, uključujući i mogućnost ulaska novog mobilnog operatora;
- kreiranje uslova za dalji nesmetan razvoj mobilnih elektronskih komunikacionih mreža i usluga;
- doprinos postizanju ciljeva Strategije razvoja informacionog društva u periodu 2012-2016. godina;
- omogućavanje maksimalnih prihoda za budžet Crne Gore od jednokratne naknade za dodjelu odobrenja za korišćenje radio-frekvencija.

U fazi pre-aukcije, potencijalnom novom operatoru su bili obezbjeđeni frekvencijski resursi koje je po minimalnoj cijeni mogao kupiti, što je bila povoljnost za efikasniju implementaciju mreže. S obzirom da nije bilo interesovanja, ti frekvencijski resursi su postali predmet glavne faze aukcije.

U postupku aukcije spektra, kvalifikovanost su stekla tri postojeća operatora i to Telenor d.o.o, Mtel d.o.o. i Crnogorski Telekom a.d.

Elektronska aukcija spektra je počela 04. 07. 2016. godine a završila se 02. 08. 2016. godine. Shodno formatu aukcije spektra, u osnovnom stepenu u fazi pre-aukcije je održana jedna "clock" i jedna dodatna aukcijska runda, dok je u glavnoj fazi aukcije održano 50 "clock" i jedna dodatna aukcijska runda. Nakon ovih rundi održane su i četiri runde u stepenu dodjele.

Nakon završene aukcije spektra, korišćenjem specijalizovanog softvera za sprovođenje elektronske aukcije spektra, utvrđeni su konačni rezultati u pogledu ostvarenih iznosa jednokratnih naknada za dodjelu odobrenja, koje nakon završetka aukcije svaki pobjednik aukcije treba da uplati u budžet Crne Gore, kao i osvojenih frekvencijskih resursa.

Operatori Telenor i Crnogorski telekom su obezbjedili potrebne radio-frekvencijske resurse za nastavak poslovanja i pružanja usluga za korisnike i za sljedećih 15 godina, dok su spektar digitalne dividende, koji je postao slobodan nakon prestanka emitovanja analogne televizije osvojili operatori Crnogorski Telekom i Mtel. Ovaj spektar u opsegu 800 MHz, kao i resursi koje su ova dva operatora osvojili u opsegu 2,6 GHz će im omogućiti dalji razvoj LTE-a koji će obezbijediti našim korisnicima veće mogućnosti korišćenja savremenih, modernih servisa po najvećim brzinama prenosa, što će doprinijeti ispunjavanju ciljeva Strategije razvoja širokopojasnog pristupa u Crnoj Gori.

Na osnovu rezultata postupka aukcije spektra ukupni prihodi koji su ostvareni i koji predstavljaju prihod budžeta Crne Gore iznose 50.650.000,00 € od čega je u fazi pre-aukcije ostvaren prihod od 14.671.000 €, u fazi glavne aukcije prihod od 35.727.000,00 €, a u stepenu dodjele prihod od 252.000,00 €.

U postupku aukcije nijesu prodati svi frekvencijski resursi koji su bili predmet aukcije spektra. U fazi pre-aukcije Mtel d.o.o. nije podnosio ponudu za produženje važenja odobrenja nakon 2021. godine. Vrijednost tog spektra po početnim iznosima naknada utvrđenim od strane Ministarstva za informaciono društvo i telekomunikacije iznosi 4.912.000,00 €. Vrijednost spektra koji je ostao neprodat u glavnoj fazi aukcije iznosi 3.393.000,00 €. Dakle, ukupna vrijednost neprodatog spektra, računato po početnim cijenama utvrđenim od strane nadležnog Ministarstva iznosi 8.305.000,00 €.

Iz prethodnog se može isvesti zaključak da bi u slučaju da su i neprodate frekvencije prodate po početnom iznosu jednokratne naknade, ukupno ostvareni prihodi za budžet Crne Gore iznosili 58.955.000,00 €.

Podsjećanja radi, da su sve frekvencije koje su bile predmet Javnog nadmetanja bile prodate po početno utvrđenom iznosu jednokratne naknade, ukupni prihodi za budžet Crne Gore bi iznosili 40.030.000,00 €.

Imajući u vidu uporedna iskustva u dodjeli spektra, može se zaključiti da su ostvareni prihodi po osnovu jednokratnih naknada iznad prosjeka, što smatramo još jednom potvrdom izuzetnog stanja na našem tržištu elektronskih komunikacija, visokog nivoa regulacije i efikasne i predvidive regulatorne politike koju je ova Agencija gradila svih ovih 15 godina njenog postojanja i izuzetnog stručnog i profesionalnog odnosa eksperata Agencije koji su radili na ovom poslu pune dvije godine koliko je trajala priprema i sprovođenje tenderske procedure.

Naime, cjelokupan postupak pripreme i sprovođenja aukcije su odradili zaposleni Agencije, što je jedno veliko iskustvo ali i potvrda njihovog eksperstskog znanja u oblasti upravljanja radio-frekvencijskim spektrom i regulacije tržišta, kao i potvrda kompetentnosti cijele Agencije kao nezavisnog regulatornog tijela.

Agencija će konačnu Odluku o izboru ponuđača u postupku javnog nadmetanja donijeti u najskorije vrijeme a operatori su obavezni da u roku od 15 dana uplate ukupan iznos od 50.650.000,00 € u budžet Crne Gore.

Dalji razvoj širokopojasnog pristupa u ruralnim i slabo naseljenim područjima

Radio-frekvencijske resurse koji su bili pod režimom resursa sa specifičnim zahtjevima vezanim za pokrivanje u opsegu 800 MHz je osvojio Crnogorski Telekom. Shodno Dokumentaciji za javno nadmetanje, Crnogorski Telekom će biti obavezan da se u pogledu obima i dinamike pokrivanja stanovništva Crne Gore signalom mreže pridržava najmanje sljedeće dinamike:

- 70% stanovništva do kraja prve godine važenja odobrenja;
- 85% stanovništva do kraja druge godine važenja odobrenja;
- 95% stanovništva do kraja treće godine važenja odobrenja.

Osim gornjeg zahtjeva, nosilac odobrenja za korišćenje frekvencijskog bloka sa specifičnim zahtjevima u pogledu pokrivanja obavezan je da svake od prve tri godine važenja odobrenja implementira po pet novih radio baznih stanica u opsegu 800 MHz u ruralnim oblastima u kojima ne postoji drugi način pružanja širokopojasnih usluga prenosa podataka, a koje odredi Agencija.

Pokrivenost signalom mreže znači mogućnost pružanja usluga prenosa podataka sa minimalnim protokom ka korisniku (*downlink*) od 10 Mb/s na bazi korisničkog iskustva, odnosno sa garantovanim protokom ka korisniku (*downlink*) od 2 Mb/s i garantovanim protokom od korisnika (*uplink*) od 1 Mb/s, u slučaju mobilnog prijema u spoljašnjem (*outdoor*) okruženju.

Agencija će svake godine, u skladu sa uslovima iz Dokumentacije za javno nadmetanje provjeravati ispunjenosti zahtjeva u pogledu obima i dinamike pokrivanja stanovništva Crne Gore signalom mreže.